

PLAN FOR ELEVENES SOSIALE LÆRING OG UTVIKLING

Vassøy skole

1. INNLEDNING

Vårt samfunnsoppdrag er utdanning og dannelse. Dette er to sider av samme sak. Våre elevers personlige utvikling henger tett sammen med, og er en forutsetning for læring. Elevenes sosiale utvikling har betydning for fellesskapet på skolen og for evnen til å mestre eget liv. Alle må lære å samarbeide, fungere sammen med andre og utvikle evnen til medbestemmelse og medansvar.

Sosial kompetanse er et sett av ferdigheter, kunnskaper og holdninger som vi trenger for å mestre ulike sosiale miljøer, som gjør det mulig å etablere og vedlikeholde relasjoner og som bidrar til å øke trivsel og fremme utvikling. Livsmestring handler om å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang, motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelser, endringer og konflikter på en best mulig måte – å skape en trygghet og tro på egne evner til å mestre også i fremtiden. Sosial kompetanse og livsmestring er tett forbundet.

Arbeidet med sosiale og emosjonelle ferdigheter skal på Vassøy skole være en selvfølgelig og integrert del av opplæringen i alle timer, i alle fag og på SFO.

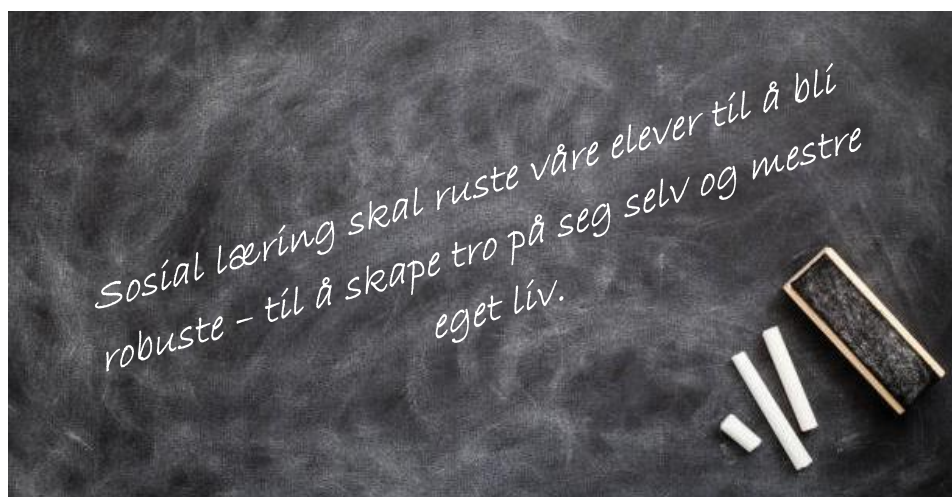
Alle våre elever er våre elever. Hver med sine evner, styrker og utfordringer. Tilpasset læring er like når det handler om sosial læring som det er når vi arbeider med faglig

Foreldrene har hovedansvaret for barna og er en selvfølgelig samarbeidspartner i dette arbeidet. For å lykkes med å gi barna de beste muligheter, må vi ha en god og nær dialog med hjemmene.

Vi deler sosial kompetanse inn i seks områder der hvert område har sine delmål fordelt på 1.-2. trinn, 3.-4. trinn og 5.-7. trinn. Kompetanseområdene er fordelt utover skoleåret der det skal være særlig fokus på området i angitt tidsperiode.

Ole Gabriel Ueland

Rektor, Vassøy skole

2. DELEMNER UNDER SOSIAL KOMPETANSE

2.1 Ansvarlighet

Ansvarlighet er å kunne kommunisere med andre og vise respekt for egne og andres eiendeler samt å kunne utføre oppgaver på en aldersadekvat måte. En forutsetning for ansvarlighet er tillit. Å være ansvarlig er å kunne opptre i tråd med regler og forventninger i et lærende fellesskap.

Måneder	Trinn	Eleven skal øve på å
August	1.-2. trinn	<ul style="list-style-type: none">• å henge opp jakken min og sette skoene i skohyllen• ha orden i sekken min• ha orden i skuffen/hyllen min• ha kontroll på egne skrivesaker• gå på fast rekke• følge klappesignalet for ro• bidra til at klasserommet holdes ryddig
	3.-4. trinn	<ul style="list-style-type: none">• delta i utformingen av klassens regler og rutiner• holde orden og rydde etter seg• bidra til arbeidsro• komme raskt i gang med arbeidsoppgaver• gå på fast rekke• følge klappesignalet for ro• bidra til at klasserommet holdes ryddig
	5.-7. trinn	<ul style="list-style-type: none">• delta i utformingen av klassens regler og rutiner• bidra til arbeidsro• ha gode arbeidsrutiner• komme raskt i gang med arbeidsoppgaver• gå på fast rekke• følge klappesignalet for ro• bidra til at klasserommet holdes ryddig

2.2 Prososial atferd

Prososial atferd vil si å ha positive, sosiale holdninger og å kunne utføre handlinger som å oppmuntre, bry seg om, vise omsorg, hjelpe til og dele med andre.

Måneder	Trinn	Eleven skal øve på å
September - oktober	1.-2. trinn	<ul style="list-style-type: none">• hilse på andre og si hva jeg heter• jeg sier ha det bra eller takk for i dag når vi går fra hverandre• invitere andre med i lek• kan snakke vennlig til andre og bruke fine ord• vite noe om hva det betyr å være en god venn• dele med andre og spørre om å få låne av andre
	3.-4. trinn	<ul style="list-style-type: none">• vise raushet mot de rundt meg• gi kompliment og ros til andre• ta i mot et kompliment på en god måte• snakke positivt om og med medelever• være stille når noen opptrer og klappe etterpå
	5.-7. trinn	<ul style="list-style-type: none">• gi tilbakemeldinger på andres arbeid• å glede meg når andre lykkes med noe• jeg klarer å tilgi andre• tilby hjelp til medelever og voksne• å være høflig• foreslå hvordan et problem kan bli løst

2.3 Samarbeid

Samarbeidsferdigheter er å kunne samarbeide med andre, - med ulike elever, voksne og i grupper av ulik størrelse. I dette ligger det å kunne arbeide konstruktivt i en gruppe, respektere andres synspunkter, hjelpe og dele med andre, samt beherske grunnleggende lytteferdigheter.

Måneder	Trinn	Eleven skal øve på å
November - desember	1.-2. trinn	<ul style="list-style-type: none">● dele på utstyr● jobbe i små grupper● samarbeide med en læringsvenn● lytte når andre snakker● vente på tur● følge regler i lek og spill● vite hva ordet samarbeid betyr
	3.-4. trinn	<ul style="list-style-type: none">● respektere at alle er forskjellige og har ulike ting å bidra med● fullføre oppgaver sammen med andre● samarbeide med en annen elev uten hjelp fra en voksen● samarbeide i en gruppe med flere elever● hjelpe en annen med noe man selv kan● håndtere uenigheter med medelever på en god måte
	5.-7.trinn	<ul style="list-style-type: none">● respektere at vi har ulike meninger● inngå kompromiss med andre● aktivt inkludere andre● fordele oppgaver i en gruppe● delta aktivt i gruppearbeid● ta ansvar for at samarbeidsoppgaver blir så gode som mulig

2.4 Positiv selvhevdelse

Selvhevdelse vil si å hevde seg selv og egne meninger på en god måte. Våge å stå imot gruppepress, ta initiativ og bli med på lek og samtaler som allerede er i gang, delta uoppfordret og invitere andre.

Måned	Trinn	Eleven skal øve på å
Januar - februar	1.-2. trinn	<ul style="list-style-type: none">• fortelle noe i klassen• be om hjelp fra en voksen• opptre med resten av klassen• si hvordan man har det• starte en samtale• kan si fra hvis en selv eller andre blir ertet
	3.-4. trinn	<ul style="list-style-type: none">• gi beskjed til andre på en fin måte• legge frem noe for de andre i klassen• godta konsekvenser av mine handlinger• tørre å vise frem arbeidet mitt for andre• gi uttrykk for egne meninger• invitere seg selv med i lek på en god måte• stå for det jeg mener selv om jeg er alene
	5.-7.trinn	<ul style="list-style-type: none">• være et godt forbilde for yngre elever• stå imot gruppepress – ta egne valg• ta initiativ til å delta• vurdere hvordan man fremstiller seg selv og andre på ulike sosiale medier• hevde sine meninger på en positiv måte og uten å såre andre• ha positive holdninger til den man er og klare å se positive sider ved seg selv

2.5 Selvkontroll

Selvkontroll handler om å kunne tilpasse seg ulike situasjoner, takle konflikter og utsette egne behov og ønsker i situasjoner som krever kompromiss og felles avgjørelser. Det innebærer også å forstå egne følelser og atferd og kunne delta i et fellesskap.

Måneder	Trinn	Eleven skal øve på å
Mars - april	1.-2. trinn	<ul style="list-style-type: none">● godta et nei● vente på tur i klasserommet og i utelek, for eksempel rekke opp hånda● følge regler i lek og spill● bruke stoppregelen● kunne følge beskjeder
	3.-4. trinn	<ul style="list-style-type: none">● være sint uten at det går utover andre● finne gode løsninger på et problem● takle motgang i spill og sport● tåle å bli motsagt● takle at noen bestemmer og godta et nei● kunne motta beskjeder og utføre disse
	5.-7.trinn	<ul style="list-style-type: none">● ta gode valg når jeg blir sint● Kan akseptere andres valg● skille mellom sak og person i diskusjoner● bidra til arbeidsro og overse mindre forstyrrelser● kjenner igjen og uttrykker følelsene mine på en akseptabel måte● kunne motta, huske og utføre beskjeder

2.6 Empati

Empati er å kunne leve seg inn i andre sin situasjon, tanker og følelser, se en situasjon fra en annens ståsted og kunne vise respekt, medfølelse og omsorg for andre.

Måneder	Trinn	Eleven skal øve på å
Mai - juni	1.-2. trinn	<ul style="list-style-type: none">● se når andre er glade, sinte eller triste● sette ord på egne følelser● si unnskyld● si ifra hvis andre blir plaget● prøve å trøste når noen blir lei seg● ta andre med i lek
	3.-4. trinn	<ul style="list-style-type: none">● ta hensyn til hvordan andre har det● forstå at alle er forskjellige og kan gjøre feil● vise interesse for hva andre forteller● være en god «publikummer»● vite hva empati betyr● forstå at andre kan ha forskjellige følelser, tanker og opplevelser av situasjoner enn det jeg har
	5.-7. trinn	<ul style="list-style-type: none">● oppmuntre andre● jeg kan vise medfølelse og omsorg for andre● klare å se en sak fra to sider● forstå forskjell på uhell og når noen har gjort noe med vilje● jeg ser når noen faller utenfor og gir beskjed til en voksen● delta i samtaler uten å avbryte, ha øyekontakt og vise interesse for det som blir sagt

3. BEGREPSFORKLARINGER

I skolens arbeid med elevenes sosiale utvikling og læring støter vi på mange ulike begreper tilknyttet emnet. Vi mener det er viktig at alle ansatte har en felles begrepsforståelse og har derfor valgt å forklare følgende begreper:

Respekt

Respekt handler om holdninger overfor andre personer. Når du respekterer noen ser du dem som dine likemenn, eller setter dem høyere enn deg selv, men du kan også respektere en persons handlinger eller meninger. Å respektere andre betyr ikke nødvendigvis at du er enig i alt personen gjør eller sier, men at du aksepterer at personen er - eller tenker - annerledes enn deg selv.

Inkludering

Å være inkludert vil si å delta i skolens læringsfellesskap sammen med alle de andre elevene. Dette innebærer at den enkelte elev opplever sosial tilhørighet og sosialt fellesskap med jevnaldrende, samtidig som opplæringen er tilpasset evner og behov slik at eleven lærer og utvikler seg både menneskelig og faglig.

Venn

Det er viktig å bruke god tid på hva en legger i begrepet *venn* når en arbeider med dette i klassen. Kanskje sier klassereglene at «*vi skal være gode venner*». Da er det viktig å at en sammen med elevene tenker gjennom hva dette betyr. Bruk gjerne denne artikkelen i arbeid i klassen:

<https://laringsmiljosenteret.uis.no/skole/klasseledelse/relasjoner/elevens-stemme-hva-er-en-god-venn-article115908-21049.html>